

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2022-04-07

Yttrande över samrådsförslag till detaljplan för del av Alvik 1:18 m.fl., Alviks strand i stadsdelen Alvik, S-Dp 2019-07846

Samfundet Sankt Eriks avvisade rivningar och utfyllnader i ett tidigt yttrande

I samband med programsamrådet för Alvik östra (dnr 2013-06204) framförde Samfundet S:t Erik att det då redovisade programförslaget inte kan läggas till grund för fortsatt planering.

I fråga om det nu aktuella delområdet, Alviks strand, konstaterade vi redan i programsamrådet för Alvik östra att förslagets genomförande förutsatte mycket omfattande rivningar av befintliga kontorsbyggnader från sen tid, vilket strider mot Stadens Vision 2040 och mot Stadens miljömål. Samfundet fann det anmärkningsvärt att varken motiv eller kvantifiering av föreslagna rivningar redovisats tydligt i programförslaget och framförde att särskilt de senast tillkomna kontorshusen i det aktuella området borde vara möjliga att bevara och återanvända samt att utfyllnader i vattnet inte är acceptabla.

Illustration hämtad från Samfundet S:t Eriks yttrande över programförslaget för Alvik Östra D nr 2013 06204. Då framförde vi att denna typ av jämförande illustration borde ha använts för att förtydliga stadens avsikter. Motsvarande jämförelser borde visas i samrådsskedet.

Samrådsförslaget redovisar rivning och nybebyggelse vid Alviks strand

Det nu redovisade förslaget till detaljplan omfattar den del av Alvik som avgränsas av tvärbanan, Alviksberget, Mälaren och av Salkhallen, Scandic hotell och Alviks torn i norr. Samrådsförslaget omfattar således endast den södra del av det stora geografiska område som ingick i programsamrådet.

Detaljplanens syfte för Alviks strand är att möjliggöra för cirka 1 300 bostäder inklusive studentbostäder och LSS-boende, verksamheter i form av kontor samt centrumändamål i bottenvåningarna,

en grundskola F-6 för 630 elever, tre förskolor med totalt 18 avdelningar samt allmänna torg, parker, gator och bryggor inom området.

I programskedet föreslogs att samtliga byggnader från 1900-talets senare del skulle rivas. Samrådsförslaget innebär nu att två byggnader i rött tegel och en byggnad i gult tegel bevaras utöver de äldre byggnader som fortfarande finns kvar från tidigare industriepok och Barnängens verksamhet, nämligen Vita villan, Chaufförsbostaden, Laboratoriet och Fabriksbyggnaden

De röda tegelhusen i kvarteret Racketen 10, som föreslås rivas, uppfördes för Zander & Ingeströms huvudkontor och ritades av Lennart Bergström Arkitektkontor. I kvarteret finns också en restaurangbyggnad och en rulltrappsförbindelse samt en förbindelsegång till Vita villan. Dessa föreslås också rivas. Anläggningen var inflyttningsklar i december 1979. För landskapsplaneringen svarade Walter Bauer och Jurek Karon. Husen byggdes på i slutet av 1990-talet med en våning och byggdes delvis till åren 2001 och 2010.

Även större delen av kontorsanläggningen i kvarteret Alvik 1:18 föreslås rivas. De fem bågformade husen i gult danskt tegel, underbyggda gårdar och gallerian med två anslutande kontorsbyggnader, som uppfördes under 1980-talet, ritades av CAN Arkitektkontor AB och landskapsarkitekt Sven A Hermelin AB. Under 1990-talets sista år tillkom ett sjätte båghus. Gallerian byggdes delvis om år 2004.

Den södra delen av kontorsområdet med de bågformade husen i gult tegel har Stadsmuseet klassat som särskilt värdefull (grön klassning) och den norra delen med de kvadratiske husen i rött tegel anser Stadsmuseet vara av positiv betydelse för stadsbilden (gul klassning).

I planbeskrivningen konstateras att en stor del av de befintliga kontorsfastigheterna i Alviks strand avses ersättas med huvudsakligen bostadskvarter, även om en del kontor behålls. Där konstateras också ”att riva stora byggnadsvolymer så som föreslås, inte är hållbart ur ett snävt klimat- och miljöperspektiv på kortare sikt. Stadsbyggnadskontoret bedömer dock att behovet av nya bostäder och möjliggörandet av stadskvaliteter enligt planförslaget väger tyngre än förslaget att bevara en ännu större andel av de befintliga kontorshusen”.

Gråfärgade byggnader inom planområdet föreslås rivna. Byggnader som bevaras (bruna) är Vita villan, Chaufförsbostaden, Laboratoriet, Båghuset, Fabriken samt kontorshus 2 och 3. (Illustration ur planbeskrivningen/Tyréns)

Samfundet Sankt Eriks synpunkter

- **Samfundet S:t Erik vidhåller sin uppfattning att de mycket omfattande rivningarna av de befintliga sentida kontorsanläggningarna inte kan accepteras – varken av miljömässiga eller kulturhistoriska skäl – och att utfyllnader i vattnet inte är acceptabla.**
- **Därför kommenteras inte heller förslaget till ny bebyggelse. Samfundet noterar dock det anmärkningsvärda i att byggherrarnas förslag till ny stadsbebyggelse är så omfattande att områdets nya skola lokaliserats utanför stadskvarteren på Stadens mark, som har stora naturvärden, och att nya utfyllnader föreslås längs Mälarens strand för att tillgodose behovet av friyta i den nya stadsbebyggelsen.**
- **Den redovisade miljöbedömningen har gjorts från en alltför begränsad utgångspunkt.**
- **Alternativa möjligheter att återanvända, bygga om och/eller komplettera den befintliga bebyggelsen som har erkänt betydande kulturhistoriska värden har inte redovisats.**
- **En livscykelanalys behöver göras för att kunna bedöma effekterna på energi och klimat av föreslagna åtgärder jämfört med bevarande, ombyggnad, komplettering.**
- **Genomförandet av samrådsförslaget är varken förenligt med internationella, nationella eller Stockholm stads egna lokala miljömål.**
- **Samrådsförslaget är inte klimatsmart. Det kan inte läggas till grund för fortsatt planering.**

Planförslagets genomförande inverkar negativt på klimatomställningen

Klimatpolitiska rådet inleder förordet till sin rapport från mars 2022 med att konstatera att den globala klimatomställningen går för långsamt. Parisavtalet trädde i kraft 2016, men sedan dess har varken utsläppsutvecklingen eller ländernas åtaganden legat i linje med de mål som länderna kom överens om. En stor del av utsläppsbudgeten har redan förbrukats och utsläppen måste nu minska snabbare. Även i Sverige behöver omställningen accelerera för att vi ska nå klimatmålen.

Klimatpolitiska rådet konstaterar också att oavsett vilken regering som tillträder efter höstens val så kommer den att behöva ställa sig frågan hur, inte om, klimatomställningen ska kunna accelerera. Tiden att åstadkomma detta är knapp. Efter den nuvarande planen återstår bara sex handlingsplaner innan Sverige ska ha nått noll nettoutsläpp av växthusgaser.

Effektivare energi- och resursanvändning pekas ut i rapporten som ett av fyra prioriterade områden för att nå klimatmålen. Energi och material måste användas betydligt mer effektivt än i dag. En starkt ökad energi- och resurseffektivitet, bland annat genom mer cirkulära materialflöden, är ett viktigt och återkommande element i de globala scenarier som uppnår Parisavtalets klimatmål.

IPCC (The Intergovernmental Panel on Climate Change) framhåller i sin delrapport "Klimat i förändring 2022 – Att begränsa klimatförändringen" som publicerades 4e april 2022 att vi står vid ett vägskeje. De beslut vi fattar nu kan säkra en levande framtid. Vi har de verktyg och den kunskap som krävs för att begränsa uppvärmningen.

SMHI, som är Sveriges kontaktmyndighet för IPCC framhåller att utmaningarna har ökat jämfört med tidigare rapporter och beräkningar. Nu behövs större utsläppsminskning på en kortare tid. Att sikta på 1,5 grader förutsätter att utsläppen börjar minska före 2025, netto noll koldioxidutsläpp vid 2050 och även borttagning av koldioxid ur atmosfären.

IVL Svenska miljöinstitutet, som etablerat ett centrum för cirkulärt byggande med stöd från Vinnova, framhåller att bygg- och fastighetssektorn står för en tredjedel av Sveriges avfall och nästan en femtedel av växthusgasutsläppen. Cirkulärt byggande kan förändra detta. Begreppet innebär en helhetssyn: att planera och designa resurseffektivt och med möjlighet till återbruk, sluta kretsloppet, minimera byggavfallet och införa nya cirkulära affärsmodeller.

Stockholms kommunfullmäktige fattade 2017 beslut om en samlad långsiktig framtidsbild för Stockholm: *Vision 2040 – Ett Stockholm för alla*. Centralt i visionen är en stad som har stark tillväxt med fler bostäder, god framkomlighet och en god samhällsservice. De sociala skillnaderna som finns i staden ska överbryggas och stadens klimatpåverkan minska. Fyra teman lyfts särskilt fram. Ett av dem är Ett klimatsmart Stockholm. Även *Översiktsplanen* från 2018 slår fast att Stockholm ska vara en klimatsmart stad.

Stockholm stad har sedan länge ett ambitiöst miljö- och klimatarbete I *Stockholms miljöprogram för perioden 2020–2023* återfinns mål inom de områden där utmaningarna för Stockholm bedömts vara som störst. Ett av dessa är Ett resurssmart Stockholm. Målbilden är att Stockholms stad har utvecklats till en stad där resurser används effektivt och i enlighet med EU:s avfallshierarki. Det innebär att staden har identifierat och kartlagt stora resursflöden och har en utarbetad strategi för att skapa cirkularitet för dessa. Stockholm har anpassat sig till att resurser är ändliga genom att ha utvecklat och tagit till sig ny teknik, nya affärsmodeller och nya livsstilar. Ökad resurseffektivitet i samband med byggprocessen är ett av etappmålen. Stockholms stads första handlingsplan för ett cirkulärt byggande gäller 2021–2024 och har fokus på minskat byggavfall.

För avfallsområdet finns det en omfattande gemensam *EU-lagstiftning*. För att tydliggöra vad vi behöver prioritera och sträva efter i Europa finns *avfallshierarkin*. Avfallshierarkin innebär förenklat att avfall i första hand ska förebyggas. Om det ändå uppstår avfall ska det behandlas på det sätt som bäst skyddar människors hälsa och naturen.

- Samfundet S:t Erik finner att förslaget att riva mer än tio stora fungerande byggnader som är endast mellan 20 och 50 år gamla, för att sedan uppföra ny högexploaterad bebyggelse på samma plats, går stick i stäv mot målen om effektiv energi- och resursanvändning, ett klimat- och resurssmart Stockholm och målet att minska byggavfall. Den föreslagna åtgärden ökar klimatutsläppen istället för att accelerera omställningen mot nettonollutsläpp.
- Stockholms stad måste planera för klimatomställningen. Att Staden bortser från detta i samrådsförslaget är uppseendeväckande.

Konsekvenserna av de omfattande rivningarna redovisas inte i miljökonsekvensbeskrivningen

Samrådsförslaget bygger bland annat på en miljökonsekvensbeskrivning utarbetad av Wescon Miljökonsult AB i Västerås. Samråd om miljökonsekvensbeskrivningens avgränsning och omfattning har skett med länsstyrelsen. Den inkluderar ytvatten, naturmiljön i strandlinjen samt skyddade arter. Vidare bedöms naturvärden samt skyddsvärda arter och vibrationer och stomljud eventuellt kunna medföra betydande miljöpåverkan och ska studeras vidare i planarbetet.

Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte påverka uppfyllandet av miljö kvalitetsmålet *Begränsad klimatpåverkan* negativt ”då planområdet ligger i ett redan exploaterat område där de allmänna kommunikationerna till och från området är goda med Tvärbanan i direkt anslutning väster om området, tunnelbanan och busstrafik strax norr om området. Och andelen GC vägar i området kommer att dubbleras vid genomförandet av planen”.

Effekterna på miljön av omfattande rivningar och arbeten under byggtiden kommenteras inte. En del i miljöbedömningen är att samråda om miljökonsekvensbeskrivningen och därefter besluta och utforma detaljplanen med hänsyn till inkomna synpunkter. Planförslaget ska också relateras till andra tänkbara alternativ inklusive ett ”nollalternativ” där markanvändningen inom planområdet förblir som idag.

Något annat alternativ än planförslaget, att jämföra med dagens förhållanden (nollalternativet), har inte utretts.

- Samfundet S:t Erik finner det anmärkningsvärt att inte möjligheterna till återanvändning och eventuell ombyggnad och komplettering av befintlig bebyggelse analyserats och redovisats.
- Samfundet S:t Erik finner det också anmärkningsvärt att miljökonsekvensbeskrivningen inte behandlar de miljöeffekter som planförslagets genomförande medför, i synnerhet effekterna på miljön av föreslagna rivningar.

- En livscykelanalys behöver redovisas för projektets energi- och klimatpåverkan i sin helhet inklusive rivning och omhändertagande av byggavfall, produktion och transporter av byggmaterial och byggprojektet som sådant, den nya bebyggelsens driftsskede, framtida renoveringar och slutligen destruktion. Detta ska jämföras med motsvarande förhållanden vid återanvändning samt eventuell ombyggnad och komplettering av befintlig bebyggelse.
- Samfundet S:t Erik delar inte slutsatsen i miljökonsekvensbeskrivningen att ”gällande Begränsad klimatpåverkan görs bedömningen att planen inte motverkar uppfyllandet av miljö kvalitetsmålen”.

Sentida kontorsmiljöer med betydande värden ska inte rivas

Samfundet S:t Erik finner att den antikvariska underlagsstudien innehåller nyanserade och värdefulla beskrivningar av områdets historia, dess befintliga bebyggelse och utomhusmiljöer samt de förändringar som skett under bebyggelseområdets livstid.

Vi noterar att de gula tegelhusen som föreslås rivas, alla utom ett, av Stadsmuseet bedömts ha ett högt kulturhistoriskt värde vilket betyder att bebyggelsen bedöms vara särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt. I den antikvariska analysen bedöms rivningen skada kulturmiljövärdena.

De röda tegelhusen som uppfördes för Zander & Ingeström har av stadsmuseet bedömts ha positiv betydelse för stadsbilden och/eller ha visst kulturhistoriskt värde. Den antikvariska konsekvensanalysen drar dock slutsatsen att ”eftersom kulturvärdena inom Racketen 10 som helhet inte är särskilt värdefulla bedöms rivningen av dessa i sig kulturhistoriskt intressanta inslag ge små negativa konsekvenser för kulturvärden. Förbindelsegången mellan Vita Villan och kontorshuset från 1970-talet förlorar sin funktion och föreslås rivas. Rivningen innebär en förlust av en unik, kulturhistoriskt intressant byggnadsdel vars relevans minskar påtagligt om 1970-talsbyggnaden rivs”.

Som helhet anges att ”vare sig läget, arkitekturen, markplaneringen är de mest representativa eller mest utpräglade för tillkomsttiden. Vissa förändringar som gjorts sedan uppförandet har påverkat kulturvärdena negativt”. Slutsatsen blir att alla föreslagna rivningar accepteras.

- Samfundet S:t Erik anser att den jämförelsevis unga kontorsbebyggelsen i båda de aktuella kvarteren håller en sådan standard och kvalitet överlag att det är oförsvarligt att riva dem. Det är helt orimligt att riva väl gestaltade och fungerande byggnader efter så kort tid.
- Att riva kulturhistoriskt värdefull bebyggelse i så stor omfattning är anmärkningsvärt. Hur har planförfattaren tänkt? Finns det kanske tidigare överenskommelser eller löften som tvingar fram exploateringsprojektet?

Samfundet S:t Erik anser sammanfattningsvis att samrådsförslaget inte kan läggas till grund för fortsatt planering.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Susanne Ingo
Vice ordförande

Laila Reppen
Sekreterare

Bilaga: *Angående programsamråd för Alvik östra, Bromma, Dnr 2013 06204, 2019-03-28*

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2019-03-28

Angående programsamråd för Alvik östra, Bromma, Dnr 2013-06204

Samfundet S:t Erik har tagit del av Program Alvik östra, Underlag för samråd och detaljplan, daterad december 2018. Syftet är att skapa en ny stadsdel med cirka 1800 nya bostäder, en ny skola för 900 elever med bibliotek, bollplan och fullstor idrottshall, 6 nya förskolor med totalt 29 avdelningar, cirka 7300 kvm lokaler, varav 5500 kvm i bottenvåningar samt utvecklade parker, promenadstråk och platsbildningar. Programförslagets genomförande förutsätter mycket omfattande rivningar av befintliga kontorsbyggnader från sen tid, vilket strider mot Stadens Vision 2040 och mot Stadens miljömål. Samfundet finner det anmärkningsvärt att varken motiv eller kvantifiering av föreslagna rivningar redovisas tydligt i programförslaget. Samfundet S:t Erik anser att särskilt de senast tillkomna kontorshusen i det aktuella området borde vara möjliga att bevara och återanvända. Detta skulle stärka den framtida funktionsblandningen i stadsdelen. De förslag till bebyggelse- och parkmiljöer som redovisas är inte tillräckligt studerade i förhållande till platsens förutsättningar. Utfyllnader i vattnet är inte acceptabla. Den framtida stadsmiljön vid Alviks Torg och station är inte övertygande. Föreslagen exploateringsnivå är för hög. Landskapets karaktär riskerar att gå förlorad. Programförslaget kan inte läggas till grund för fortsatt planering.

Samfundets synpunkter

Alviksområdet har ett mycket gott läge omedelbart utanför innerstaden och i direkt anslutning till Mälarstranden. Här finns också en av de större noderna inom kollektivtrafiksystemet. Lägesförutsättningarna stärks ytterligare när tvärbanan dras ut till Kista, tunnelbanesystemet utvecklas och Förbifarten tas i bruk. Här låg tidigare landfästet för den låga bro som förband Brommalandet med Kungsholmen. Idag avgränsas området av Mälaren, tunnelbanans gröna linje, tvärbanan och väganslutningen mot Tranebergsbron. Det kuperade området, som vetter mot öster och sydost har höga landskapsmässiga värden men trafikinfrastrukturen dominerar och skapar barriäreffekter. Stora delar av den befintliga bebyggelsen och parkmiljöerna har arkitektoniska kvalitéer. Programmet är omfattande och ambitiöst men det är svårbedömt eftersom man är beroende av information om planerna för Alvik västra för att kunna förstå den stadsbildmässiga och funktionella helheten.

Förslaget till omvandling av arbetsplatsområdet behöver omarbetas radikalt

I områdets arbetsplatsdel finns dels några byggnader från äldre industriverksamheter – Barnängsfabriken, Vita Villan och Laboratoriebyggnaden – som avses bevarade, dels mycket omfattande kontorsbebyggelse från slutet av 1900-talet som avses rivas.

De äldre industribyggnaderna tillkom när Lars Montén & CO:s stearinljusfabrik ”Clara Tekniska fabrik” flyttades från Klara Bergsgränd 43, där Stockholms Centralstation nu ligger, till Alvik 1864. Kontor och försäljningsbod fanns på Stora Nygatan 19 i Gamla Stan. Förbindelserna mellan Alvik och staden ordnades med eget ångfartyg. I slutet av 1920-talet såldes Lars Monténs fabrik till Barnängens Tekniska fabrik som då flyttade till Alvik från Bondegatan.

Den sentida kontorsbebyggelsen tillkom under det andra hälften av 1970-talet och 1980-talet. Byggnaderna med gult fasadtegel närmast tvärbanan uppfördes så sent som i slutet av 1980-talet. Några av husen ritades 1984, andra ritades 1987. En ombyggnad med gångbroar mm, gjordes år 1992. Husen är grönklassade av Stadsmuseet, vilket tydligt anger deras kulturhistoriska värde. Husen är omsorgsfullt gestaltade, väl inpassade i terrängen och utgör ett intressant exempel på sin tids arkitektur.

Programförslaget anger en storskalig stadsutveckling som förutsätter omfattande rivningar av de befintliga kontorshusen. Enligt stadens programförslag ligger utmaningen i ”att avveckla delar av befintliga verksamheter och istället tillskapa nya kvarter med en god blandning av funktioner som bidrar till en robust och levande stadsdel större delen av dygnet”. Därutöver finns knappast ytterligare information om de planerade rivningarna, det framgår inte hur stor byggnadsvolym som kommer att rivas och det redovisas inte heller några tekniska brister eller andra skäl som motiverar rivningen. Man får intrycket att Staden vill undvika uppmärksamhet på föreslagna rivningar.

Samfundet S:t Erik har upprepade gånger på senare år uppmanat Stockholms stad att vara mer restriktiv när det gäller att tillåta rivning av relativt ny och funktionsduglig bebyggelse. I stället borde Staden rikta in sig mot resurshushållning och utveckla metoder för återanvändning av befintlig bebyggelse. Staden har ett ansvar att agera förebildligt på det här området och att leda utvecklingen mot en hållbar samhällsplanering.

Post- och besöksadress	Telefon	E-kontakt	Plusgiro	Bankgiro	Org.nr
Köpmangatan 5, nb 111 31 TOCKHOLM	08-21 09 24	kansli@samfundetsterik.se www.samfundetsterik.se	15 70 57-1	820-1550	80 2003-3950

Samfundet S:t Erik anser att särskilt husen i den senast bebyggda delen av området borde vara möjliga att bevara och återanvända. Här finns olika typer av lokaler, som skulle kunna anpassas exempelvis till skolverksamhet. De högre kontorshusen, med sina inbyggda möjligheter till flexibla planlösningar och tekniska installationer, kunde ge plats åt exempelvis studentbostäder, ungdomsbostäder eller äldreboende. Tegelfasaderna har en intressant bearbetning. Att förflytta sig genom de inglasade kontorsvolymerna och mellan de gula kontorshusen ger en stark känsla av inneboende potential. Att riva dessa hus känns helt fel. Bevarande skulle leda till att stadsdelen får ett mer blandat innehåll med såväl bostäder och arbetsplatser som kommersiell och offentlig service vilket är en stor fördel.

Bebyggelseförslaget intill Alviks Torg är inte övertygande

Den föreslagna utvecklingen av Alviks Torg är beroende av att busstorget flyttas och att den södra delens parkering ändras. Nya byggnader föreslås inrama SALK-hallen och tvärbanan tätt intill. Inom området finns stora höjdskillnader. Gustavslundvägen passerar genom centrumområdet. Samfundet ser betydande svårighet i att lyckas skapa en bra helhet med de förutsättningar som råder på platsen. Vi noterar att beskrivningen i programförslaget är mycket vag och svårtolkad. Vi tillstyrker själva idén att vidareutveckla stationstorget. Det skulle bidra till en positiv utveckling av stadsdelens offentliga och sociala liv.

Skydda vattenområdet, bredda promenaderna och stärk landskapskaraktären

Programförslaget innebär att strandparken ska utvecklas genom utfyllningar i vattnet. Det är inte acceptabelt att park tillskapas på bekostnad av vattenrummet. Den föreslagna höga exploateringen kommer att ge ett högt besöksstryck på den attraktiva strandpromenaden vars bredd inte svarar mot behovet. Den höga exploateringsnivån innebär också en skalförskjutning i förhållande till förkastningsbranterna med dess karaktärsskapande vegetation. De föreslagna förbindande stråken mellan vattenrum och landformer/vegetation är inte tillräckligt breda.

Samfundet ställer sig positivt till stadsutveckling med respekt för lokala och plats specifika arkitektoniska och landskapliga värden, men oroas över tendenser till storskalig, förment stads-mässig och ekonomiserad stadsomvandling med påtagliga skalförskjutningar i förhållande till landskapsrummet.

Föreslagen rivning är varken klimatsmart eller socialt hållbart

Rivningarna strider mot *Stockholm stads Vision 2040 – Ett Stockholm för alla* som kommunfullmäktige antog 2017. Centralt i visionen är en stad som har stark tillväxt med fler bostäder, god framkomlighet och en god samhällsservice. De sociala skillnaderna som finns i staden ska överbryggas och stadens klimatpåverkan minska. Fyra teman lyfts särskilt fram: ett Stockholm som håller samman, ett klimatsmart Stockholm, ett ekonomiskt hållbart Stockholm, ett demokratiskt hållbart Stockholm.

Samfundet vill betona att det inte är klimatsmart att riva så stora volymer av nyligen uppförd bebyggelse. När byggnader för arbetsplatser bevaras stärks dessutom förutsättningarna att skapa en stadsdel med blandade funktioner, vilket bidrar till minskade sociala skillnader.

I programförslaget återges text ur *Stockholms stads miljöprogram för perioden 2016 – 2019*, som visar Stadens ambitioner inom miljöområdet. Miljöprogrammet innehåller sex övergripande mål: Hållbar energianvändning, miljöanpassade transporter, hållbar mark- och vattenanvändning, resurseffektiva kretslopp, giftfritt Stockholm och sund inomhusmiljö.”

Post- och besöksadress	Telefon	E-kontakt	Plusgiro	Bankgiro	Org.nr
Köpmangatan 5, nb 111 31 TOCKHOLM	08-21 09 24	kansli@samfundetsterik.se www.samfundetsterik.se	15 70 57-1	820-1550	80 2003-3950

Samfundet häpnar över den skarpa motsägelsen mellan förhållningssättet i programförslaget i jämförelse med miljöprogrammet. Att riva ny bebyggelse i den omfattning som föreslås i programförslaget för Alvik östra strider både mot Stadens samlade långsiktiga framtidsbild för Stockholm och mot Stadens miljömål.

Sammanfattningsvis anser Samfundet S:t Erik att programförslaget behöver omarbetas radikalt. I sin nuvarande form kan det inte läggas till grund för fortsatt planering av området.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Susanne Ingo
Vice ordförande

Laila Reppen
Sekreterare

Jonas Berglund
Styrelseledamot

Victor Edman
Styrelseledamot

Bildkälla: Fotoillustrationerna är hämtade från Stockholms stad.

Samfundet S:t Erik noterar att i visionsbildens fotomontage illustreras två befintliga bostadshus mellan hotell Scandic Alvik och Alviks Torn som föreslagna nya byggnader. Vi utgår från att det är ett misstag.